

Article history: Received 12 February 2016; accepted 29 March 2016

Article Language: Turkish

Anthony Giddens ve Yapılaşma Teorisi üzerine bir tartışma

Elif Gezgin*

English Title:

On Anthony Giddens and the Theory of Structuration

Abstract

One of the biggest dilemmas of social sciences is dualities like 'structure-agency' or 'individual-society'. Therefore, more and more researchers have been trying to constitute a holistic theory which synthesises all these dualities. One of the most significant one of these figures is Anthony Giddens. With The Theory of Structuration, Giddens tries to handle the contributions of the both sides of the dilemma to the theory with their sui generis complementary parts. Purpose of this study is to prepare a suitable ground for a better understanding of this alternative perspective towards the dualism problem.

Keywords: *Individual; society; structure; agency; dualism; structuration; system*

Özet

Sosyal bilimler alanının temel çıkmazlarından biri olarak görülen 'yapı-eylem' ya da 'birey-toplum' ikililikleri ve onların toplumsal araştırmalar üzerinde yarattığı bölünmeler, son yüzyılda yoğunlaşan sentez çalışmaları ile giderilmeye çalışılmış, gitgide daha fazla araştırmacı bu ikililikleri kapsayacak bütüncül bakış açıları hakkında kuramlar geliştirmeye başlamışlardır. Bu araştırmacıların en önemlilerinden biri olan Anthony Giddens, Yapılaşma Teorisi ile söz konusu ikililik sorununu aşmaya çalışan diğer düşünürlerden farklı olarak; düalist yaklaşımları, onların teoriye olan katkılarının da hakkını verebilecek bir bütünsellikte ele almayı amaçlamaktadır. Bu yazının amacı düalizm sorununa yönelik söz konusu alternatif bakış açısı üzerine bir değerlendirmede bulunmaktır.

Keywords: *Birey; Toplum; Yapı; Eylem; Düalizm; Yapılaşma; Sistem*

Giriş

Şüphesiz ki sentez çalışmalarının yaygınlaştığı son yüzyıla dek, sosyal bilimlerin en büyük çıkmazlarından biri, araştırmacının birey-toplum ya da yapı-eylem ikililiklerinden birine odaklanan bakış açılarından birini benimsemesinin beklenmesi ve araştırma çerçevelerinin ikiye bölünmüş izlemi veren görüntüsü olmuştur. Bu konuda kimi düşünürler yapının eylemden ve eylemi meydana getiren aktörden önce geldiğini iddia ederken, kimileri toplumu bireyin oluşturduğu ve eylemin yapının belirleyicisi olduğu görüşü çevresinde toplanmıştır. Genel bir bakış açısıyla, toplumsal gerçeğe yönelik görüşlerin,

* Dr. Elif Gezgin, Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Science and Letters, Department of Sociology, Çanakkale, Turkey. E-mail: egezgin@comu.edu.tr

toplumsal eylem ile nesnel yapılara odaklanma noktalarında kümeleştiği ve bu ana noktalar birbirleri ile farklılık gösterse de, temel yaklaşımlarının bu ortak minvalde seyrettiği söylenebilir. Sosyolojik araştırma, geçtiğimiz yüzyıla dek olguların ele alınış biçimiyle ilgili çeşitli tartışmalara sahne olurken; pek çok yönüyle bir kısır döngüden fazlasını ifade etmeyen yapı ve eylem karşıtlıklarının aşılabilmesinin hayati öneminin ortaya konması, bir anlamda sosyolojik araştırma için bir dönüm noktası olmuştur. Bu durumun bir zaman sonra sosyolojide birlik ve bütünlük ihtiyacını doğurmasıyla; Habermas, Giddens, Bourdieu, Mouzelis, Archer gibi pek çok sosyal bilimci yukarıda bahsedilen düalizm sorununu aşmak için çeşitli teoriler geliştirmiş, gerçekliğin iki farklı yüzü üzerinde konuşmak yerine, daha kapsayıcı sonuçlara ulaşmayı amaçlayan bir çerçeve oluşturmaya çalışmışlardır. Amaçları tekil kuvvetleri ihmal eden ve birleştirici yapılara aşırı vurgu yapan ikilikleri bütüncül bir teori çerçevesinde birleştirmek olduğu için bu kişiler, ‘sentezciler’ olarak anılmaktadırlar. Ancak burada ifade edilmeye çalışılan şey mevcut ortodoksiye karşı yeni bir ortodoksinin geliştiği ya da fikirler savaşının yerini sentezcilerin aldığı değildir. Zira böyle bir durum sentezcilerin oluşturmaya çabaladıkları bütüncüllükle örtüşmemektedir.

Bu yazıda ele alınmaya çalışılacak olan Giddens’in Yapılaşma Teorisi de bu çabanın bir ürünü olarak şekillenmiş ve toplumun birbirini tamamlayan, daha da önemlisi birbirine bağımlı olan gerçekliklerinin bir araya getirilmesini amaçlayan bir çalışma olarak kabul görmüştür. “Giddens, sosyal teoride düalizmin yol açtığı kökleşmiş karşıtlıkları şiddetle eleştirmektedir” (Layder, 2010, s. 180). Onu geleneksel düalist yaklaşımlardan kurtulma çabasındaki diğer düşünürlerden farklı kılan yanı ise bu yaklaşımları eleştirirken, onların teoriye olan katkılarını yadsımama yönündeki gayretidir. Giddens’in öncelikli hedefi ayrımlardan çok benzerlik ve örtüşmelere odaklanarak gerçek bir sentez oraya koymak olmuştur.

Bu konuya değinmeye başlamadan önce belirtmekte fayda var ki, bu yazının amacı Giddens’in yapılaşma teorisini tanımlamak ya da analiz etmekten ziyade, bu teoride oluşturulmaya çalışılan yapı ve eylem ikiliğinin sorunları ve bu sorunların sosyolojik teoriye etkilerinin belirsizlik içeren yanlarını tartışmaktır.

Sosyolojide düalizm sorunu ve yapının ikiliği

Bir şey ya da olgunun doğasını doğru algılayabilmek için ona mümkün olduğunca bütüncül bir gözle bakmanın zorunlu olduğunu söyleyebiliriz. Hele ki toplum gibi karmaşık bir yapıyı incelerken onu oluşturan bütünün bazı parçalarına diğerlerinden daha fazla üstünlük tanıyarak işe başlamak, araştırmacıyı toplumsal gerçeği sadece eylem ya da sadece yapı olarak görme yanlısına sürükleyerek, yürütülen çalışmanın geçerliliğini olumsuz yönde etkileme riskini beraberinde getirmektedir. Sosyolojik araştırma, geçtiğimiz yüzyıla dek olguların ele alınış biçimiyle ilgili buna benzer tartışmalara ve sınırlamalara sahne olurken; pek çok yönüyle bir kısır döngüden fazlasını ifade

etmeyen yapı ve eylem karşıtıklarının aşılabilmesinin hayati öneminin ortaya konması, bir anlamda bu alan için bir dönüm noktası olmuştur.

Yukarıda da değinildiği gibi, bu güne dek sosyal bilimler alanında yer alan pek çok düşünür faillik-yapı düalizmi karşısında, toplumsal gerçeğin öznel ve nesnel yanları arasındaki etkileşimi ortaya koyma gayreti içerisinde olmuştur. Eyleyicilerin içinde buldukları yapıya nasıl uyum sağladıkları ya da yapıların eyleyicilerce ne oranda ve nasıl şekillenmekte olduğu sorularına yanıt arayan düşünürlerden biri de İngiliz sosyolog Anthony Giddens'tır. O, eklektik bir yaklaşımla, mevcut teorilerin belirli yanlarını ele alarak, onları kendi amacına uyarlama, yani sentezleme gayretiyle işe başlar. Onun oluşturduğu yapılaşma teorisinin “sosyolojide çalışsan oldukça farklı kesimler için ‘kullanıcıya uygun’ bir araca” dönüştüğü düşünülmektedir (Layder, 2010, s. 183).

Giddens'a göre sosyal bilimler alanında yaşanan bölünmenin temelinde; nesnelci ve öznelci yaklaşımların ele aldıkları olgularla ilgili bir takım hususları karşılıklı bir biçimde dışlayarak hareket etmeleri yatar. Örneğin nesnelci yaklaşımı benimseyen araştırmacılar, kurumlar konusunda güçlü olmakla birlikte eylem konusunda ve bireylerin neden belirli bir biçimde davrandıklarını anlayabilmekte zayıf kalırken; aksi yönde öznelci yaklaşımlar da uzun dönemli tarihsel süreçlerin etkilerini göz ardı edebilmektedir (Giddens, 1986, s. 577). Giddens sosyal teoride düalizme sebep olan bu iki yönlülüğü aşabilmek için ‘yapının ikililiği’ kavramına odaklanmakta ve onu “toplumsal yeniden üretimin zaman-uzam boyunca sergilediği sürekliliğin esas temeli” olarak tanımlamaktadır (Giddens, 1999, s. 70). Yapılaşma teorisini bu ikililikten yola çıkarak oluşturan Giddens'ın çalışmaları üzerinde en çok durduğu düşünürlerden biri olan Parsons'a göre; yapı, bakış açısına göre değişen bir kavramdır: “Soyut bir düzlemde sabit, verili, nesne benzeri olarak görünen şey, yakından incelendiğinde bireysel etkinliklerle ilişkili bir dizi süregelen süreç olarak görülecektir –yapı ve süreç arasında hiçbir gerçek, özsel farklılık yoktur”(Cuff vd., 2006, s. 350). Parsons'ın bu düşüncesinin yorumundan ortaya çıkan görüşün, yapılaşma teorisinin başlangıç kabullerinden birini oluşturduğunu öne sürmek mümkündür. Giddens, bu alıntıda bahsi geçen ve toplumsal gerçeklik karşısında pasif olduğu kabul edilen süreçleri yapılaşma olarak adlandırmakta ve onu teorisinin merkezine oturtarak bu kavrama toplumsal gerçekliği belirleyici bir rol atfetmektedir. Böylece faillik ve yapı arasındaki gerilim hattı ele alınırken, toplumun yeniden üretimi, “toplumsal hayatı sürdürmek için yapılması gerekli şeylerin süregelen icrasıyla ilgili ‘pratik bir faaliyet’” olarak değerlendirilmektedir (Meder ve Çeğin, 2010, s. 24).

Yapı ve yapılaşma

Yapılaşma ya da yapılaştırma (structuration) kelimesini Fransızca'dan alıp büyük ihtimalle İngilizce'de ilk kez kullanan Giddens, bu terimle “toplumsal hayatın devingenliğine vurgu yapmayı” amaçlamaktadır. Ona göre bizler “toplumsal hayatı yalnızca orada duran ‘toplum’ olarak veya buradaki ‘bireyin’ eseri olarak görmek yerine, aynı zamanda daha büyük kurumları yeniden üreten,

insanların çeşitli uygulamaları ve süre giden faaliyet dizileri olarak düşünmeliyiz.”(Giddens ve Pierson, 2001, s. 59-60)

Bu görüşe göre nesnel olarak değil, birey eylemleriyle üretilen bir toplumsal gerçeklik söz konusudur. “Bireysel eylemlerin etkisi daha sonra söz konusu eylemlerin koşullarını oluşturan istikrarlı düzenlemeler içinde birikir. Bu mevcut koşullar tarafından biçimlendirilen eylemler daha sonra yerleşik kalıpları sürdürme, yani bu toplumu yeniden-üretme eğiliminde olacaktırlar. Bu yüzden, eylem ve toplum her biri diğerini üreten iki yönlü bir ilişki içindedir.”(Cuff vd., 2006, s. 350). Bu tür bir yapılaşma kavramsallaştırmasıyla Giddens, yapının oluşum sürecinde öznenin rol aldığı bir toplumsal gerçekliği resmetmektedir. Bununla birlikte burada bireyin toplumsal gerçekliğe doğrudan doğruya etki ettiği iddia edilmemektedir, zira insanın bilgisinin ve gücünün de bir sınırı vardır. “Eylemin akışı durmadan, yapanların istemedikleri sonuçlar ortaya çıkarır; bu istenmedik sonuçlar da geri besleme yoluyla, eylemin farkında olunmayan koşullarını oluşturabilir.” (Giddens, 1999, s. 71) Yani bireylerin tüm etkileri kasıtlı değildir ve sürekli olumlu sonuçlar doğurdıkları iddia edilmemektedir. Aksine Giddens, bireyin toplumsal gerçekliğe olan istenmedik etkilerini kaçınılmaz olarak görmektedir. “İnsanlık tarihini yaratan istendik etkinliklerdir, ancak tarihin kendisi istendik bir tasarı değildir; kendisini bilinçli olarak yönlendirme çabalarına da sürekli karşı koyar. Yine de bu olgunun farkında olarak kendi “tarihlerini” yapan biricik yaratık olmalarının yarattığı tehdit ve umutla davranan insanlar, bu tür çabaları göstermekten de geri kalmazlar” (Giddens, 1999, s. 71). Giddens, bu sözleriyle yapı ve eylem arasında son derece gelgitli bir ilişki tasvir etmektedir ve bu ilişkide yapı ya da bireye fazladan ağırlık vermeme konusunda gösterdiği özen göze çarpar.

Giddens yapının ve toplumun; kendine özgü ihtiyaçları olan, dışsal, nesnel varlıklar olmadığını, onların yukarıdaki alıntıda söz edilen ‘bireysel etkinliklerle süregelen bir süreç’ görünümündeki hareketler yoluyla durmadan yeniden üretildiklerini vurgular. Ona göre “yapının eylemi ya da eylemin yapıyı belirlediğini öne sürmek anlamsızdır” (Giddens, 1984, s. 219). O, eylemlerimiz ve etkileşim süreçlerimiz içerisinde meydana gelen ve sonrasında da yeniden üretilmeyi sürdüren *anlamlandırma*, *egemenlik* ve *meşrulaştırma* süreçlerinin bir ürünüdür. Bu noktada anlamlandırma kendimizi ifade etme ve iletişim kurma düzeyimizi temsil ederken, egemenlik, içerisinde bulunduğumuz grubun örgütlenme ve hiyerarşik dizilimini oluşturan ilişki türlerini ifade etmektedir. Meşrulaştırma ise gruba mensup üyelerin tamamınca benimsenme olanağı oldukça tartışmalı bir kavram olmakla birlikte, genel olarak bireylerin içinde yaşadıkları toplulukların üzerinde hem fikir olduğu ahlaki inanç ve kabulleri ifade eden bir kavramdır (Cuff, vd.2006, s. 354).

Yapının soyut karakteri konusunda Giddens’ın yaklaşımı, çoğunlukla onu dil ile olan benzerliğiyle örneklendirmektedir çünkü yapı da, tıpkı dil gibi bireylere muhtemel etkinliklerini gerçekleştirebilecekleri sınırlı bir ortam sağlar. Bu ortam dilin gramer özellikleri ve harf dizilişleriyle konuşmayı mümkün kılan yapısı gibidir. Bu örnekte dil yapıyla, konuşma da eylemle özdeşleştirilir. Burada hem

bir sınırlılık hem de bir özgürlük göze çarpmaktadır. İki alanda da belli bir noktaya kadar alternatifler söz konusuysa aynı anda belirli sınırların varlığından da söz edilmekte ancak ikisinin de ontolojik bir varlığının bulunmadığı vurgulanmaktadır. Yani “onun içine girip çıkamaz, sokakta asla onunla karşılaşmazsınız. O, bireylerin zihinlerinde yeniden üretildikleri anlar dışında sadece soyut bir mevcudiyete sahiptir, yani yapı ilgili bireyler tarafından öğrenilen bir oluşumdur.” (Cuff vd., 2006, s. 351). Bu bakış açısı, bireyin zaman içerisinde yapının üzerinde etki sahibi olabilmesine imkân tanıyan dönüştürücü ve yaratıcı bir güce sahip olduğuna işaret etmektedir. Örneğin - yine dil örneğinden yola çıkılacak olursa- gençler görünürde onları sınırlandıran dillerine ‘eski anlayışı dışlayan yeni sözcükler’ icat ederek belli başlı müdehalelerde bulunabilir veya dile kaynaklık eden eski kavramlar, yine bireylerin tercih ya da mücadeleleriyle ortadan kaybolabilir (Slattery, 2012, s. 487).

Giddens, yapı terimini aynı zamanda “aktörlerin kendi etkinlikleri sırasında toplumu üretir ve yeniden üretirken yararlandıkları kurallar ve kaynaklar” olarak tanımlamaktadır (Layder, 2010, s. 197). Kurallar yasa ve benzeri yazılı talimatlar ile örf ve adet gibi yazılı olmayan, yalnızca davranışlarda gözlemleyerek öğrendiğimiz hareketler olarak karşımıza çıkarlar. Kaynakları da benzer şekilde maddi ve maddi olmayan (sembolik) kaynaklar olarak ikiye ayırabiliriz. Giddens’in teorisinde kaynaklar aktöre güç, yani amaçlarını gerçekleştirebilmesi için bazı araçlar sağlayan sermaye, para, otorite ya da bilgi gibi özellikleri ifade etmek için kullanılmaktadır (Cuff vd., 2006, s. 353). Burada söz edilen kural ve kaynaklar Giddens’in oluşturmaya çalıştığı teorinin geleneksel sosyal bilimden ayrılma noktalarından biridir. Çünkü onlar, bireylerin toplumsal gerçekliği etkilemelerini mümkün kılan güçlerini ve toplumsal düzeni temsil etmektedirler. Onlar yoluyla aktif bir katılımcı olarak birey, toplumsal hayatın işleyişinde merkezi bir konumda varlığını sürdürür, bununla birlikte bireyin toplumsal yapıları üretmeyi ve etkilemeyi sürdürürken onların etkisi altında olduğu da göz ardı edilemez; zira “toplumsal yapılar, öncelikle güç konumundakiler tarafından kolektif olarak yaratılır ve yerleştirilirler” (Slattery, 2012, s. 488). Bu karmaşık durum bireyi toplumsal gerçeklik karşısında aynı anda hem aktif hem de pasif bir konumlanışla nitelemekte ve bu anlamda Weberci gelenekten bu yana dile getirilen ve pozitivist anlayışın nesnelci değerlendirmelerini geçersiz kılan gerçekliğin karmaşıklığı, ya da bilinemezliği olgusuyla uyumlu bir görünüm sergilemektedir.

Yapıya dair bu kavramsallaştırmalar göz önüne alındığında, bir araştırmada bu teoriyi benimsemenin araştırmacıyı; kendisi birey kontrolünde olduğuna göre, kavranması da birey etkileşimlerini incelemek yoluyla mümkün olabilecek bir toplumsal gerçeklik anlayışına yönlendireceği düşünülebilir. Bu görüşü temel araştırma yöntemleriyle kıyaslayacak olursak pozitivism; toplumsal gerçeğin bireyden bağımsız olarak, dışarıda nesnel bir varlığa sahip olduğunu, eleştirel sosyal bilimse onun katmanlardan oluşan, mitler ve yanılgılarla çevrili bir yapıda olduğunu kabul eder (Neuman, 2010: 158). Bu durumda -her ne kadar Giddens

bunu büyük oranda reddetse de- geriye üç temel yaklaşımdan sadece toplumsal gerçeğin kavranmasının bireyler arası etkileşimin incelenmesi ve bireylerin anlaşılması ile mümkün olacağı görüşündeki yorumcu sosyal bilim kalmaktadır ki Giddens'in kavramsallaştırdığı yapı analizi tanımı da bu görüşle örtüşmekte gibi görünmektedir. Yani, Giddens'in yapı anlayışının her ne kadar "hümanist ve yapısalcı sosyoloji anlayışlarının uygun özelliklerini bir araya getirmesiyle oluştuğu" (Layder, 2010, s. 188) kabul edilse de onun kavramsallaştırmasının bireyci yanının daha baskın görüldüğü iddia etmek mümkündür.

Bu duruşa paralel şekilde, sosyolojinin bilimsel yönünü sağlamlaştırmaya çalışırken Giddens'in en temel kaygılarından biri, birey iradesinin toplumsal olgular üzerindeki etkisinin gözden kaçırılmasıdır. Bu sebeple Giddens, Durkheim'la sosyal olguların doğa bilimleri gibi incelenebilirliği konusunda ayrı düşmektedir. Onun çalışmasında "Durkheim'ın vurguları tersine çevrilir ve inceleme konusunun (insanların ve toplumsal etkinliklerinin ürünlerinin) daha önceden oluşmuş bağımsız ve nesnel olgular olarak görülemeyeceğini vurgulayan bir sosyoloji anlayışı ortaya konur" (Layder, 2010, s. 183). Yani yapılaşma teorisi, bireyin, toplumun yeniden üretimi sürecine aktif olarak katıldığı inancına dayanmaktadır. Toplumu kuran da, devamını sağlayan da, onu değiştiren de insandır. Bu bağlamda bireye toplumu hem etkileyen hem de ondan etkilenen diyalektik bir rol atfedilmektedir. Onlar makine gibi hareket eden, basit, kestirilebilir ve pasif varlıklar değil; karar verme ve seçim yapma gücü olan, toplumsal yapılanmalara karşı direnme ya da onları kabullenme konusunda kendine ait güdü ve görüşleri olan kişilerdir. Dolayısıyla Giddens'a göre, bireyin istediği takdirde yaşadığı toplumu değiştirebilme potansiyeline sahip olduğunu iddia etmek mümkündür. Bununla birlikte Giddens'ın insan ömrünü ve erişebilirliğini aşan zaman ve mekân vurgusu; uzun bir süre boyunca yeniden üretilmiş olan etkileşimlerin ürünü olarak bazı toplumsal olguların dönüştürülmesinin düşünüldüğü kadar kolay olamayacağını da altını çizer.

Genel olarak Giddens'in bu teorik girişimlerinin, sosyolojiye ampirik anlamda kattığı niteliğin, toplumsal pratikleri incelemenin önemi üzerine yapılan vurgu olduğu söylenebilir. Giddens'ı özellikle işlevselci ya da yapısalcı yöntemsel yaklaşımlardan daha da uzaklaştıran ve etnometodolojiye yaklaştıran bu tutumu, sosyolojik araştırmada bireylerin gündelik yaşam deneyimlerinin gözlemlenmesine yönelik ilgiye ivme kazandırmaktadır. Giddens'a göre "toplumsal hayatın analizi davranışın yorumlanmasıyla ve toplumsal dünyanın belli bir kesiminin içerdiği toplumsal kurullarla zorunlu ilişki içindedir" (Giddens'tan Aktaran Layder, 2010, s. 184). Bununla birlikte Giddens, daha önce de belirtildiği gibi çalışmasının yorumcu sosyolojinin bir türü olarak görülmesine karşıdır. Zira o birbirinden ayrı ele alınan bu iki yaklaşım ve sürecin de aynı ölçüde önemli olduklarını savunurken, toplum ve bireyin 'aynı paranın iki yüzü' olarak kabul edilmesi gerektiğine dikkat çeker (Slattery, 2012, s. 486). Bununla birlikte Cuff ve arkadaşları ise "belirli bir anda paranın sadece bir yüzünü görebileceğimiz" gerekçesiyle bunun yerinde bir benzetme olmayacağını düşünerek "onların iki boyutlu geometrik bir uzayın tanımlayıcı eksenleri olarak

karşılıklı bağlantı içinde” yer aldıklarını söylemenin daha uygun olacağını belirtir (2006, s. 349). Bu yorumun, birey ve toplum arasındaki söz konusu ilişkisellik ve biraradalık vurgusunu sağlama anlamında daha doğru bir yaklaşım içerdiğini öne sürmek mümkündür.

Özellikle Giddens’in ön plana çıkardığı süreç kavramının etkisiyle, toplumsal araştırmalarda, günlük yaşam ve pratiklerin incelenmesinin diğer inceleme alanlarından daha öncelikli bir konuma sahip olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Giddens’in zamansal ve uzamsal vurgularla açıklamaya çalıştığı toplumsal gerçekliği yaratan süreç kavramı, çoğunlukla bireylerin günlük yaşamları içinde gözlemlenebilecek kadar kısa süreli ya da tekil olmadığı gibi, gözlem alanımıza alma şansına sahip olduğumuz toplumda yaşayan ‘sıradan’ bireylerin günlük deneyim sınırlarının da dışında seyredebilmektedir. Toplumun imtiyazlı bir azınlığın güdümünde olduğu gerçeğini göz önüne alacak olursak, toplumsal gerçekliğin de topyekun insanlığın seçimi değil sadece bu seçimlerle ilgili fayda sağlama amacı güden belirli kesimlerin ürünü olduğu pekala iddia edilebilir. Buna karşın Giddens’in iradeci bir tutuma tamamen kapılmadan hareket etmeye çalışmakla birlikte, bireye hareket alanı bırakma konusunda da özen gösteren arabulucu yaklaşımı, onun toplumsal yapıyı ‘hem mümkün kılıcı hem de kısıtlayıcı’ bir çerçevede ele alma çabasının bir ürünü olarak değerlendirilebilir (Meder ve Çeğin, 2010, s. 24). Bununla birlikte, iktidar ilişkilerinin şekillendirdiği bir toplumun yaratılması sürecine, yönetilen konumundaki bireylerin de dahil olduğunu –yani bireylerin kendilerini ikincil konuma düşüren yapıyı kendilerinin oluşturduğunu- düşünmek kafa karıştırıcıdır. Ayrıca yürütülen ampirik araştırma örneklemelerine iktidar alanında yer sahibi olan bireylerin –devletin yönetici konumundaki bireylerle araştırma yürütülmesine çok sık rastlanmadığı düşünenecek olursak- günlük yaşam pratikleri ya da düşüncelerini katmadan çalışmamızı yeterince geçerli görmemiz de mümkün gözükmemektedir. Dolayısıyla, bu noktada, yönetilen bireylerin birbirleriyle ilişkileri yoluyla ortaya çıkarılacağına inanılan bir toplumsal gerçeklik fikrinin sosyal teoriye ne oranda katkı sağlayabileceği sorusunun muğlak kaldığı iddia edilebilir. Giddens bu sorunu aşmak için maddi ve sembolik kaynaklar ifadeleriyle yapıda bir güç ayrımı yapma yoluna gitse de bu duruş -en azından ilk okumada- çok net ve ayırıcı görünmemektedir.

Bu durumda Giddens’in metodolojik anlamda bireyciliğe yakın bir görünüm sergilediği yeniden iddia edilebilir. “O, zaman ve mekânda var olanın sadece insan bireyler, onların eylemleri ve bu eylemlerin niyetlenilmemiş sonuçları olduğunu” ortaya koymak ister (Cuff, vd., 2006, s. 351). Klasik sosyolojik açıklamaların bireyi ikinci planda tutan determinizmine karşı refleksivite kavramını oluşturan Giddens, klasik sosyolojiyi “toplumsal hayatın yeniden üretiminde aktörlerin refleksivitesinin rolünü yeterince teorileştirmemekle” suçlar. Bu sebeple de teorisinde bireyleri “kendi toplumsal dünyalarını becerili ve aktif bir biçimde yaratan ve yeniden-yaratan ve böylece toplumu değiştirebilen aktörler” (Tucker, 1998, s. 5) olarak tanımlar. Bu yaklaşımı da bu teorinin bireyi merkeze alan diğer yorumcu yaklaşımlarla arasındaki farkın

yeterince belirgin olmayabileceğini gösteren bir başka boyutu olarak değerlendirmek mümkündür. Bu nokta, Swingwood'un yapılaşma teorisinin belli belirsiz bir öznelliğe eğilimli bir görünüm sergilemekte olduğunu öne sürmesiyle paralellik göstermektedir. Ona göre bu teoride “fail, yapıların dönüşmesini sağlayan kendi pratikleriyle, belirsiz ve önemsiz kalırken, yapı eylemde dağılmıştır. Bu Weberci bakış açısı, belirlenimli bir dışsal yapı olarak toplumu faillerin pratiklerine indirgemektedir” (1998, s. 365).

Toplumun yeniden üretimi

Giddens bazı çalışmalarında –muhtemelen olası eleştirilerden kaçınmak için - bireylerin toplumsal gerçeği inşa etmedikleri, üretmedikleri “sadece önceden var olan şeyleri yeniden ürettikleri” (Layder, 2010, s. 206) vurgusuna yer verir. Bununla birlikte bu, birey ile toplum arasındaki sentez çabasını zorlayıcı ve dolayısıyla araştırmacının konumunu karmaşıklaştırabilecek bir kabuldür. Toplumu birey, yapıyı eylem üretmediyse bu durumda toplumsal gerçekliğin nesnel bir doğası olduğunun neden reddedildiği ya da bireyin üretmediği ancak yeniden ürettiği bu toplumsal gerçeklik tanımında onun başlangıçta nasıl meydana geldiğine yönelik sorular tartışmalı görünümünü korumaktadır.

Bu meselenin çetrefilli boyutlarından birinin, Giddens'in sürekli olarak yapı ile eylem arasında mekik dokuyan bir gerçeklik oluşum sürecini soyutlayan tanımlamalarda bulunması ve bu sürece atfettiği önem olduğu söylenebilir. Bu süreci tanımlamak, birey etkileşimlerine odaklanmak ve daha da önemlisi herhangi bir nesnel dayanağı olmayan ve daha önce de belirtildiği gibi bireyler olmadığı sürece var olamayan bir toplumsal gerçeklik ögesinin bulunmadığı bir teorik zemin üzerinde araştırma yürütmek oldukça zorlayıcı görünmektedir. Alışıl gelmişin aksine bir tutumla, eylem ve yapının iç içe olduğu ve sürekli etkileşimde bulunduğu düşüncesi, olguları analiz etmeyi zorlaştırmakta ve mevcut soyutlaştırmayı ampirik düzeyde ele alınabilir yeni kavramsallaştırmalarla desteklemeyi –yani sosyolojik araştırma alanıyla ilgili eleştirilen yaklaşım ve yöntemlerin yerine yeterli düzeyde alternatif geliştirilmesini - gerektirmektedir. Zira bu tür bir yaklaşımın ampirik araştırmayı en çok zorlayan yanlarından birinin oldukça soyut bir niteliğe sahip olması olduğu söylenebilir. Bu noktada Slattery'in, yapılaşma teorisine yönelttiği, yüksek bir genelleme düzeyine sahip olması ve “ayrıntılı açıklama ve kanıtlardan yoksun” olduğu için çürütülmesinin de zor olması eleştirilerine katılmak mümkündür (Slattery, 2012, s. 491). Giddens'in söz konusu kavramsallaştırmayı kendi ampirik çalışmaları üzerinden yeterince somutlaştırmamış olması da bu konudaki zayıf noktalardan biri olarak değerlendirilmeye açık görünmektedir.

Bunun yanı sıra benzer şekilde Layder da, “yapının asla insan güdülerinden ayrılmayacağı ısrarlı vurgusunda, yapıdan ziyade failliğin öne çıkma eğiliminde” olduğunu ifade ederek (Layder, 2010, s. 212) Giddens'in farklı yaklaşımlardan oluşturmaya çalıştığı sentezin ampirik olarak takibi oldukça zor olan insan duygu ve motivasyonlarına odaklanma eğilimi gösterdiğini ifade etmektedir. Ayrıca yapı ve eylem arasındaki ilişkiyi bu kadar aktif ve birbirine bağımlı analiz

eden bir yaklaşımın oluşturulan yapıların (örneğin kurumların) nasıl çok uzun seneler boyunca varlıklarını koruyabildiklerine ve insanlar üzerinde bu denli yönlendirici olabildiklerine yönelik sorulara verilebilecek daha detaylı cevaplara ulaşmak da benzer nedenlerle ampirik araştırma düzeyinde zorlayıcı görünmektedir.

Zamansal- mekansal uzaklaşma

Giddens'ın yapı ve eylem arasında tasvir ettiği gelgitli ilişki nedeniyle yapı ya da bireye fazladan ağırlık vermeme konusunda gösterdiği özenin bir ürünü olarak en çok üzerinde durduğu teorik kavramlardan biri *zamansal mekansal uzaklaşma*dır. Zamansal-mekansal uzaklaşma, “gerçekte toplumsal ilişkilerin zaman ve mekana büyük ölçüde yayıldığı değişen toplumsal formları içerir, yani bu toplumsal ilişkiler daha geniş mekanlara yayılan, çok sayıda bireyi içeren ve aynı zamanda oldukça uzun bir ömre, bir insan hayatının çok daha ötelere uzanan bir ömre sahip toplumsal düzenin gelişimini mümkün kılan toplumlar inşa edilmesini sağlarlar” (Cuff vd., 2006, s. 350) Burada Giddens, uzun süreler boyunca varlığını ve etkisini sürdüren yapıların, başlangıçta insan etkileşimleriyle meydana gelmiş olan bir sürecin kemikleşmiş hali olduğunu öne sürmektedir. Zaman ve mekan, bireyler arası etkileşimi ve -işlevselci bakış açısıyla ifade edecek olursak- toplumda var olması gereken fikir birliğini sağlayan iletişim kanallarının paylaşımını mümkün kılar ve “bürokratik organizasyonun oluşumunu sağlayan okuryazarlık gibi biçimlerle toplumsal ilişkileri birbirine bağlar” (Cuff vd., 2006, s. 350). Böylece yapı olarak görünen ve insan denetiminde olduğu dahi unutulacak kadar katılaşan bir düzen ve bütünleşme görünümü mümkün olur ve yapı, Giddens'ın anlayışının aksine, sanki fiili olarak varmış ve kendine özgü ihtiyaçları olan doğal özelliklere sahipmiş gibi bir izlenim verir. Oysa Giddens'a göre “toplumun bize fiziksel dünya ile aynı biçimde dışsal olduğunu varsaymak açıkça yanlıştır. Herhangi bir insan yaşasa da yaşamasa da fizik dünya var olmaya devam edecektir, oysa toplum için bunu söylemek anlamsız olacaktır.” (Giddens, 2000, s. 602) Bu çelişkiye karşı Giddens'ın duruşu “sosyal sistemleri yeniden üretim pratikleri, kurumları ise yeniden üretilen kurallar ve kaynaklar olarak ayırmak” olmuştur (Layder, 2010, s. 199). O, bu yolla nesnel gibi görünen yapıların da etkileşimle üretildiğini yansıtmaya çalışır görünmektedir ancak yapı unsurlarını birbirinden ayıran bu analizin araştırmacıyı, yapının dışsal bir varlık gibi işleyerek birey üzerinde sahip olduğu yönlendirici gücü açıklamada ne kadar tatmin edici sonuçlara ulaştırabileceğini kestirmek güçtür. Gerçekten de Giddens'ın geleneksel yapı anlayışında meydana getirdiği büyük değişim Layder'ın da ifade ettiği gibi ‘çözdüğünden fazla problem yaratır’ (Layder, 2010, s. 200).

Bunun yanı sıra akıllara, gözlem altına alınan her yapısal / toplumsal olgunun etkileşimlerle ve geçici süreçlerle tanımlanması durumunda kalıcı araştırma yapmanın nasıl mümkün olacağı sorusu gelmektedir. Ayrıca yapıyı, aktörlerin etkinlikleri sırasında toplumu yeniden üretirken yararlandıkları kural ve kaynaklar olarak tanımlamanın, bir bakıma kültür benzeri bir tanım ortaya çıkarma ve dolayısıyla yapının topyekûn kültür ve etkileşime indirgenmesi gibi

riskleri de beraberinde getirebileceğini öne sürmek mümkündür. Üstelik ampirik anlamda Layder'ın da belirttiği gibi “eylem ve yapının eşanlı karşılıklı inşası fikri, farklı toplumsal düzenlerin görelî etkileri veya nüfuz derecelerini değerlendirmeyi engeller” (Layder, 2010, s. 214). Yani toplumsal yapı ve eylem iç içeyse; her topluluğa, her ülkeye, her bireye göre farklılık gösteren bir gerçeklikler yığını söz konusu demektir ve bu durum tatmin edici toplumsal değerlendirmelere ulaşmanın olduğundan da güç bir hal alması riskini beraberinde taşır. Üstelik Giddens'ın tarihin süreksizliğine olan vurgusu “insanların geçmişi nasıl inşa edebildikleri ve geçmişten bir şeyler öğrenebildiklerini veya Habermas'ın deyimiyle ‘kolektif öğrenme sürecinden’ nasıl yararlandıklarını anlamayı güçleştirmektedir” (Tucker, 1998, s. 11).

Böylece yapının insan ürünü ve sistemin, zaman ve mekâna yayılan toplumsal ilişki kalıplarının yansımaları olarak kabul edildiği bir durumda; üstelik insan ilişkilerinin mevcut olmaması halinde ondan bahsetmenin mümkün olmadığı kabul edildiğinde sistemi analiz etmenin normalde olduğundan daha güç bir hal aldığı öne sürmek mümkün görünmektedir. Benzer şekilde belli başlı sistemlerin farklı coğrafyalarda farklı nedenlerle çökmelerinin ya da insanların sorunlu olduğu konusunda hem fikir olduğu yapıların bir türlü çözülmemiş olma nedenlerinin irdelenmesinin de güçleşmekte olduğu iddia edilebilir. Örneğin karşılaştığı her sorunu son derece esnek hareketlerle tolare edebilen kapitalist dünya sistemi, hangi coğrafyada yer alan hangi bireylerin etkileşimi ile varlığını sürdürmeye devam etmektedir? Ayrıca bazı sistem unsurları, neden yapılaşma teorisinin geçicilik vurgusunda ifade edildiği gibi sürekli bir değişim göstermemekte, aksine mevcudiyeti gitgide daha da belirginleşmekte ve hatta katılaşmaktadır? Burada eksik olan, insanların bilinci ve istedikleri takdirde her şeyi değiştirme gücüne sahip oldukları gerçeğinin farkında olmamaları mıdır? Dünya yüzyıllardır bu sebeple mi böylesine yoğun bunalım dönemlerinden geçmektedir ve her alanda gün geçtikçe daha da ‘ileri’ düzeyde gelişmelere imza atan bilim dünyası bu sorunlara çözüm bulamamaktadır? Görülmektedir ki sistemlerin bireysel etkileşimler yoluyla oluştuklarını düşünmek mümkün olsa da ‘insan yoksa sistem de yoktur’ düşüncesi söz konusu tartışmaya yeterince net bir boyut kazandırmakta yetersiz kalmaktadır. Zira insan eylemleriyle biçimlenen bir sistem anlayışıyla yola çıkan bir sosyolojik araştırmanın, insanlığın başına gelen her olumsuz gelişmenin, bireylerin kendi tercihleri olduğu ya da istediklerinde ortadan kaldırabilme iradesi gösterebilecekleri olgular olduğu kabulünden yola çıkması gerekecektir ki böyle bir bakış açısı oldukça indirgemeci ve eksik değerlendirmelere yol açma riskini beraberinde getirmekte gibi görünmektedir. İktidar ilişkileri, güç, çıkar grupları, sistemin yönetici ve manipüle edici özellikleri gibi pek çok kavram bu kafa karışıklığına sebep olan faktörlerden bazılarıdır. Giddens kaynaklardan söz ederek ve onu sistem tanımıyla birleştirerek bu eksikliği gidermiş olsa bile bu konumlanışın özellikle ampirik araştırmaya aktarılacak uygulamaya geçildiğinde yapılaşma teorisinin zayıf yanlarından biri olarak görülebilecek kavramsal eksiklikleri içinde barındırdığını öne sürmek mümkün görünmektedir.

Daha önce de ifade edildiği gibi, Giddens'in yapılaşma teorisinde öncelikli bir konuma sahip olan temel unsurlar; bireyler, onların eylemleri ve eylemlerinin niyetlenilmemiş sonuçları olarak sıralanmaktadır. Bu unsurların ön plana çıkarıldığı ve sistemin -zaman ve mekânsal anlamda katılan unsurları kabul ediliyor olsa bile- büyük oranda birey pratiklerinin ve bu pratiklerin yeniden üretiminin bir sonucu olarak değerlendirildiği bu bakış açısında Giddens'in yapılaşma teorisinin yapı merkezli yaklaşımlarla birey merkezli yaklaşımları sentezlemekten ziyade birey merkezli yaklaşımın açıklarını bazı yapı merkezli sosyolojik kavramlardan destek alarak kapatma çabasındaymiş gibi görüldüğünü kabul etmek mümkündür. Onun sosyal teoride özellikle birey iradesine yer açan bu girişimi mevcut sorunlara daha umutlu bir biçimde yaklaşmayı mümkün kılıcı bir rol üstlenmişe benzetilmektedir. Zira Giddens'a göre "her ne kadar aktörler diğerleri üzerinde oldukça çeşitli denetimlere sahip olabilseler bile yine de her zaman zayıf olanlar güçlüye karşı bazı direnme haklarına sahiptirler" ve "hangi türden olursa olsun seçenekleri olmayan bir fail artık fail değildir". (Giddens, 2000, s. 68). Bu noktada o, eylem ile güç arasındaki ilişkide içerildiğini kabul ettiği denetimin diyalektiğinin yapı ile birey arasındaki dengeyi sağlayıcı bir işleve sahip olduğunu iddia ederek, bireyin her zaman bir çıkış yolu olduğu vurgusunun altını çiziyor gibi görünmektedir. Bu durum; Giddens'in *Üçüncü Yol* anlayışının ve toplumu daha iyi bir noktaya getirmede ve 'liberal demokratik değerleri yeniden oluşturmada' sosyal teoriden yararlanma çabasının bir ürünü olarak değerlendirmeye açıktır (Slattery, 2012, s. 491).

Bununla birlikte, yine Giddens'a göre "toplumun kolektif düzenlemeleri ve kültürel birikimi tekil bireylerin karşısına direnilmesi zor bir güçle çıkar, bu yüzden, bırakınız önemli değişimleri, birey onu nadiren etkileyebilir." (Cuff vd., 2006, s. 351). Yani onun ilk okumada bireye yapı karşısında belirleyici ve hatta yaratıcı bir güç tanıyan teorisi, toplumsal hayatla ilişkilendirildiğinde karşımıza yine son derece belirleyici, birey eylemlerinden nadiren etkilenen bir yapı kavramı çıkarmaktadır. Yani bu yaklaşımıyla Durkheim gibi Giddens da özneyi dışlamamakta ancak kolektif yapıdaki toplumun nesne olarak görülemeyecek olmasını kabul etmekle birlikte onun bireye de indirgenemeyeceğini savunmaktadır. O halde Giddens'in yarattığı fark, Durkheimci bakışla ahlaki olarak görülen toplumsal olgu analizinin yorumsamacı yaklaşım yoluyla daha da genişletilmesi olarak değerlendirilmeye açıktır.

Giddens'in ifade ettiği gibi ancak bireylerin eylemleriyle var olabilen bir yapı anlayışının, birey üzerindeki etkisinin bu denli yoğun olmasının ve onun birey iradesinin bu denli dışında işlerlik gösteren nitelik ve etkilere sahip olmasının mevcut kavramsallaştırmaya daha somut ve ampirik anlamda uygulanabilir unsurlar kazandırılmasını gerekli kıldığı iddia edilebilir. Giddens'in bu kavramsallaştırmayı ele alırken yapıyı meydana getiren süreç ve etkileşimlerden sosyalleşme kavramını ön plana çıkararak söz etmesi ve ona atfettiği önem ise onun, bu yaklaşımın en temel karşı savlarını içeren işlevselcilik anlayışından ne kadar uzak kalabildiği sorusunu gündeme getirmektedir. Söz konusu karmaşa Giddens'in bu çalışmasının "sosyolojik fikre onları biçimlendiren

kabullerin uyuşup uyuşmadığına bakmaksızın bir yer bulma çabası” ya da gerçek bir sentezden ziyade “metodolojik ve kavramsal olarak farklı düşüncelerin eklektik bir toplamı” (Cuff, vd., 2006, s. 11) olarak görülmesine sebep olmaktadır.

Burada bir başka ilginç nokta da Giddens’ın her türlü düalizme karşı duruşunun sonucunda vardığı noktanın, çoğu kesimce aslında onu “düalizmin önemi ve vazgeçilmezliğini vurgulamaya” yönlendirmesi olarak yorumlanmasıdır. Yani çalışmalarını ikililikleri ortadan kaldırma çabası olarak yorumlanan Giddens, aslında ikililiklerden dışarıda kalanı içeri aldığı, ikililikten birlik üretmeyi amaçladığı bir teori oluşturmuşa benzemektedir. Layder’ın dediği gibi Giddens’ın yapılaşma teorisiyle aslında “düalizmin önemi ve vazgeçilmezliğini vurgulamaya yöneldiğini” söylemek mümkündür (Layder, 2010, s. 183).

Sonuç

Giddens’ın köprüleri yıkmak yerine, karşıtlıklardan birliktelik yaratmak çabasıyla giriştiği yapılaşma teorisi, şüphesiz ki sosyolojik araştırmanın ikili karşıtlıklar sorununa yönelik sentez çabalarına önemli katkılar sağlamıştır. Her şeyden önce onun bu başlık altındaki çalışmaları, araştırmacılara tepeden inme bir dünya görüşü dayatmak yerine, farklılıkların birliğinden oluşan ve farklı görüşlerin birbirini tamamlayan yanlarına daha fazla dikkat çeken bir yapıdadır. Üstelik onun “insanın toplumsal dünyada bir fark yaratma yeteneğini” yansıtmayı, bireylere kontrol altındaki kukla rolünden çıkma fırsatı tanımaktadır (Layder, 2010, s. 210). Giddens’ın, sosyolojinin doğasına yönelik olarak dikkat çektiği en önemli noktalardan biri onun “ister istemez kültürel ya da antropolojik yönlerinin bulunduğu kabul edilmesi gerektiğidir” (Esgin, 2008, s. 314). Ancak bu çabanın bazı aşırı vurgular ve yeni kavramsallaştırmalarla ortalığı biraz karıştırdığı söylenebilir. Sonuç olarak ampirik anlamda uygulanabilirliği incelendiğinde yapılaşma teorisinin, sosyolojinin yüzünü çok farklı bir yöne çevirmesini sağlamamakla birlikte, sosyolojik bakış açısının hala barındırmayı sürdürdüğü pozitivist kalıtlardan kurtulabilmesi anlamında önemli katkılara sahip olduğunu iddia etmek mümkündür.

Kaynakça

- Cuff, E.C., Sharrock W.W., Francis D.W.(2006) *Sosyolojide Perspektifler* (Çev. Ümit Tatlıcan). Ankara: Say.
- Esgin, A. (2008) *Anthony Giddens Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Giddens, A. (1984). *The Constitution of Society*. Cambridge: Polity Press.
- Giddens, A. (1986). *Action, Subjectivity and the Constitution of Meaning*. Social Research. Vol. 53 Issue 3, 529-545.
- Giddens, A. (1999). *Toplumun Kuruluşu*. (Çev. Hüseyin Özel). Ankara: Bilim ve Sanat.

- Giddens, A. (2000). *Sosyoloji*. Ankara: Ayraç.
- Giddens, A. (2000). *Tarihsel Materyalizmin Çağdaş Eleştirisi*. (Çev. Ümit Tatlıcan). İstanbul: Paradigma.
- Giddens, A. & Pierson, C. (2001). *Modernliği Anlamlandırmak*. (Çev. Serhat Uyurkulak, Murat Sağlam) İstanbul: Alfa.
- Giddens, A. (2003) *Sosyolojik Yöntemin Yeni Kuralları*. (Çev. Ümit Tatlıcan-Bekir Balkız) İstanbul: Paradigma.
- Meder M. , Çeğin, G. (2010). *Erkek Ve Kadın Dergilerinde Toplumsal Cinsiyet Ve Kimlik Tartışmaları: Giddens Eksenli Bir Çözümleme*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı 5. Sayfa 23-34.
- Neuman, W.L. (2010). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri*. (Çev. Sedef Özge). İstanbul: Yayınodası.
- Slattery, M. (2012). *Sosyolojide Temel Fikirler*. (Çev. Ö Balkız vd.). Ankara: Sentez.
- Swingwood, A. (1998). *Sosyolojik Düşüncenin Kısa Tarihi*. (Çev. Osman Akınhay). Ankara: Bilim ve Sanat.
- Tucker, K. (1998), *Anthony Giddens and Modern Social Theory*. Sage Publications. (Çev.: Ümit Tatlıcan) (Türkçe Basımı Olmayan Eser).
<http://m.friendfeedmedia.com/47d9127f323140af944857739f505855675c7e64>

On Anthony Giddens and the Theory of Structuration

Extended Abstract

In social sciences dualities like ‘structure-agency’ or ‘individual–society’ had been one of the biggest dilemmas social scientists encountered until some important researchers like Habermas, Giddens, Bourdieu, Mouzelis or Archer started to work for constituting a more holistic theory enable to synthesize all these dualities. It can be said that one of the most significant one of these social scientists is Anthony Giddens. With *The Theory of Structuration*, Giddens tries to handle the contributions of the both sides of this dilemma to the theory with their sui generis complementary parts.

This study aims to prepare a suitable ground for a better understanding of this alternative perspective towards the dualism problem and discuss this approach. *The Theory of Structuration* has been accepted as a theory which tries to gather all essential parts of reality without neglecting any dimensions of dualistic phenomenons like structure - agency or individual - society. While trying to handle these concepts, Giddens has tried to focus on similarities rather than differences. According to him, while objectivist approaches are discussing institutions as social phenomenons succesfully, they mostly fail to explain why individuals behave in a particular way. On the contrary, subjectivist approaches are much more succussful on explaining individual actions but they are mostly less capable of examining long term historical processes (Giddens, 1986, p. 577). In order to solve this problem, one of the most significant effort of Giddens was creating a new definition of *structure*. *Structuration* is a word he takes from French and probably he uses in English for the first time. With this term he tries to focus on the ‘dynamism of social life’ and draws the researchers’ attention to individuals’ practices which produces and reproduces institutions (Giddens, Pierson, 2001, pp. 59-60). He especially focuses on the ‘dualism of structure’ concept and defines it as “the real basis of the patterns of social reproduction which is proceeding by time and space (Giddens, 1999, p. 70). So while discussing the tension line between agency and structure, structure can be seen as a combination of processes which individuals produce / bring out with their actions and reproduction of society is defined as a “‘practical action’ about the ongoing activities for maintaining social life” (Meder and Çeğin, 2010, p. 24).

According to this approach, social reality is not a subjective thing but it is something produced by individual actions. “The effect of these actions accumulate in some consistent arrangements and these arrangements which were shaped by the existing conditions tend to maintain the settled conditions and reproduce the society. Thus, action and society are in a mutual relationship which produces each other” (Cuff et al., 2006, p. 350). Therefore, contrary to the most of the traditional sociological acceptances, it can be said that an individual takes a much more significant role in producing social reality and this

can be seen as a contribution to synthesis studies. However, at the same time, this makes some critics think that Giddens' theory is just combining all necessary parts of different approaches and try to huddle them together rather than synthesising them (Cuff, et al., 2006, p. 11).

In general, although Giddens has been attentive to stabilize the dynamics of individual and society, his complicated approach to relationality of social facts is the reason of most of the criticisms he has been facing. It can be said that one of most important criticisms he gets is about his theories' abstractness (Slattery, 2012, p. 491) especially because of its difficulty to apply for a field research. In brief it can be said that Giddens' approach is a significant contribution to synthesis studies and it can be seen as a result of an effort to find a third way in order to emphasize the importance of democratic values in today's societies. However, the theory of structuration seems that it needs some more applicable tools which can help to make a sociological research more relational and holistic